

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 października 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie art. 100 §1 i 2 oraz art. 97 §1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa w związku z art. 31 i 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych orzekł, że S. H. ponosi odpowiedzialność za zobowiązania spadkodawcy P. H. zmarłego w dniu 24 października 2004 r. ostatnio stale zamieszkałego w Ł. przy ul. (...) z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego oraz Fundusz Pracy za n/w okres w łącznej kwocie 2.095,61 zł, w tym na:

- Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za okres od września do października 2003 r. w kwocie 718,00 zł (w tym należność główna w kwocie 305,00 zł, odsetki za zwłokę liczone na dzień 24 października 2004 r. w kwocie 413,00),

- Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego za okres wrzesień 2003 r., od listopada 2003 r. do lutego 2004 r. w kwocie 1.327,37 zł (w tym należność główna w kwocie 570,57 zł, odsetki za zwłokę liczone na dzień 24 października 2004 r. w kwocie 748,00 zł, koszty upomnień w kwocie 8,80 zł),

- Fundusz Pracy za okres od września do października 2003 r. w kwocie 50,24 zł (w tym należność główna w kwocie 22,24 zł, odsetki za zwłokę liczone na dzień 24 października w kwocie 28 zł).

W związku z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza odpowiedzialność za powyższe zobowiązania z tytułu nieopłaconych składek jest ograniczona do wartości ustalonej w złożonym do Urzędu Skarbowego Ł. zeznaniu podatkowym o nabyciu praw majątkowym SD-3 w drodze spadku (wartość rynkowa samodzielnego lokalu mieszkalnego) tj. do kwoty 200.000,00 zł.

W uzasadnieniu wskazano, że art. 46 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych P. H., jako płatnik składek, obowiązany był do obliczenia, rozliczenia oraz opłacania w terminach określonych ustawą, należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy za każdy miesiąc kalendarzowy. Niedopełnienie tego obowiązku spowodowało powstanie na koncie P. H., jako płatnika składek, zadłużenia za wyżej wskazany okres w łącznej kwocie 10.550,55 zł, w tym również z tytułu odsetek za zwłokę i kosztów upomnień. Zgodnie z pełnym odpisem aktu zgonu nr 227/2004 P. H. zmarł w dniu 24 października 2004 r. Na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi z dnia 28 września 2007 r., sygn. akt Ns 274/07 – spadek po zmarłym na podstawie ustawy nabył jako spadkobierca z dobrodziejstwem inwentarza S. H.. Z przedłożonego do Urzędu Skarbowego Ł. zeznania podatkowego czynna masa spadku została określona na kwotę 200.000,00 zł.

/decyzja – k. 82 – 83 plik II akt ZUS/

Przedstawicielka ustawowa J. C., w imieniu małoletniego syna S. H., złożyła w dniu 1 grudnia 2015 r. odwołanie od w/w decyzji. W uzasadnieniu podniosła zarzut przedawnienia w/w roszczeń ZUS określonych w decyzji Nr (...) względem małoletniego spadkobiercy zmarłego dłużnika. Dodała ponadto, że małoletni S. H. na mocy postanowienia z dnia 28 września 2007 r. w sprawie o sygn. akt III NS 274/07 Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi nabył spadek na podstawie ustawy z dobrodziejstwem inwentarza. Zatem S. H. w związku z dyspozycją art. 1031 §2 kc ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku. Postępowanie w w/w sprawie o sygn. akt III NS 274/07 toczyło się z wniosku wierzyciela (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W.. Następnie z uwagi na ciężące zobowiązania na małoletnim spadkobiercy postanowieniem z dnia 10 września 2009 r. w sprawie o sygn. akt VIII Nsm 639/09 Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi wydał postanowienie zezwalające na sprzedaż odziedziczonego majątku w postaci lokalu mieszkalnego obciążonego hipoteką umowną kaucyjną celem spłaty zadłużenia powstałego w wyniku udzielonego spadkodawcy kredytu nr 270- (...) w (...) S.A. Oddział w Ł. obciążającego małoletniego S. H.. Uregulowanie tego długu spadkowego po ojcu P. H. wyczerpało cały stan czynny spadku. Spadkobierca nie posiada już żadnego odziedziczonego majątku po zmarłym, zatem nie

ponosi odpowiedzialności za pozostałe długi spadkowe, tym bardziej za długi niewymagalne ze względu na fakt, iż uległy przedawnieniu.

/odwołanie – k. 2 – 4/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania w całości.

/odpowiedź na odwołanie – k. 8 – 9/

Na rozprawie w dniu 23 czerwca 2016 roku pełnomocnik ZUS wniósł o zasądzenie kwoty 180,- zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

/e-protokół z 23 VI 2016 roku 00:01:23/

Na rozprawie w dniu 25 stycznia 2018 r. pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie, wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, a w przypadku niekorzystnego rozstrzygnięcia wniósł o umieszczenie w orzeczeniu klauzuli z art. 319 k.p.c. Pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

/protokół rozprawy z dnia 25 stycznia 2018 r. – 00:06:19 – 00:21:21 – płyta CD – k. 78/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

P. H. prowadził działalność gospodarczą.

/bezsporne/

P. H. zmarł w dniu 24 października 2004 r.

/bezsporne, odpis skrócony aktu zgonu – k. 2 plik I akt ZUS/

Postanowieniem z dnia 28 września 2007 r., sygn. akt III Ns 274/07, Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi stwierdził, że spadek po P., synu Z. i J., zmarłym w dniu 24 października 2004 r. w K., ostatnio stale zamieszkałym w Ł., na podstawie ustawy, nabył w całości, z dobrodziejstwem inwentarza, syn S. H..

/postanowienie – k. 18, k. 33 plik II akt ZUS, k. 6/

W skład spadku po stronie aktywów weszło jedynie mieszkanie przy ul. (...) lik.10 o wartości 200.000,- zł.

/informacja z US k.20/

Postanowieniem z dnia 10 września 2009 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, VIII Wydział Rodzinny i Nieletnich, sygn. akt VIII Nsm 636/09, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 września 2009 r. sprawy z wniosku J. C. o zezwolenie na dokonanie czynności prawnej przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem małoletniego S. H. zezwolił J. C. na dokonanie w imieniu małoletniego syna S. H. czynności prawnej polegającej na sprzedaży, stanowiącego własność małoletniego samodzielnego lokalu mieszkalnego nr (...), położonego w Ł. przy ul. (...) o powierzchni użytkowej 90,47 m² wraz z udziałem w częściach wspólnych budynku i prawem użytkowania wieczystego działki gruntu nr (...), wnoszącym (...) części, z zastrzeżeniem zapłaty ceny wynikającej z umowy sprzedaży przedmiotowej nieruchomości przez nabywcę bezpośrednio na spłatę zadłużenia małoletniego w (...) SA Oddział w Ł. z tytułu kredytu nr 270-1/38 (...), udzielonego ojcu małoletniego P. H., a obciążającego małoletniego S. H., jako spadkobiercę P. H..

/postanowienie – k. 74 plik II akt ZUS, k. 5/

Na mocy umowy z dnia 17 maja 2010 r. J. C. działająca w imieniu i na rzecz swojego małoletniego syna S. H. sprzedała samodzielny lokal mieszkalny nr (...), położony w Ł. przy ul. (...) o powierzchni użytkowej 90,47 m² wraz z udziałem

w częściach wspólnych budynku i prawem użytkowania wieczystego działki gruntu nr (...), wynoszącym (...) części A. A. za kwotę 200.000 zł i całą kwota została przeznaczona na spłatę kredytu w (...) nr (...) - 1/38 (...), udzielonego ojcu małoletniego P. H. – w myśl ugody zawartej pomiędzy (...), a J. C. przedstawicielką ustawową małoletniego z dnia 15 marca 2010 r.

/akt notarialny – k. 22 – 25, zobowiązanie – k. 26, umowa ugody – k. 27 – 29, aneks – k. 30/

Postanowieniem z dnia 13 grudnia 2013 r., sygn. akt III Ns 1836/13 Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi postanowił sporządzić spis inwentarza majątku spadkowego pozostałego po P. H. zmarłym w dniu 24 października 2004 r. i zlecił sporządzenie spisu inwentarza Komornikowi Sądowemu, w którego okręgu znajdują się rzeczy podlegające wciągnięciu do spisu inwentarza.

/postanowienie – k. 40, k. 48, k. 49 plik II akt ZUS, k. 8, k. 14 w aktach III Ns 1836/13/

Spis ten nie został sporządzony.

/okoliczność bezsporna/

W dniu 30 listopada 2004 roku przedstawicielka ustawowa małoletniego złożyła w ZUS wniosek o prawo do renty rodzinnej po zmarłym P. H..

/wniosek k.1 akt rentowych ZUS/

W toku postępowania występowały problemy z rozliczeniem konta zmarłego w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą.

/pisma k.28, 30, 35, 37, 39, akt rentowych ZUS/Ostatecznie renta rodzinna przyznana została małoletniemu na mocy decyzji z 10 maja 2005 roku.

/decyzja k.102 akt rentowych ZUS/

Wykaz inwentarza po zmarłym P. H. został złożony w Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w dniu 12 stycznia 2018 roku, w oparciu o obecnie obowiązujące przepisy i stanowi, że na dzień 24 października 2004 r. po zmarłym pozostało prawo majątkowe w postaci prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) w budynku położonym w Ł. przy ul. (...) o wartości 200.000,00 zł. Stan bierny wyniósł:

- (...) SA w W. – zadłużenie z tytułu kredytu z 28 października 1999 r. w kwocie 79.992,64 zł (kapitał) + odsetki + koszty. Na dzień 25 lutego 2010 r. zadłużenie łącznie w kwocie 288.355,32 zł,

- (...) SA w W. – zadłużenie z tytułu kredytu z 18 października 1999 r. w kwocie 26.377,55 zł (kapitał) + odsetki + koszty. Na dzień 15 maja 2008 r. zadłużenie łącznie w kwocie 85.832,67 zł,

- (...) SA w W. – zadłużenie z tytułu kredytu z 4 stycznia 2000 r. w kwocie 20.000,00 zł (kapitał) + odsetki + koszty. Na dzień 15 maja 2008 r. zadłużenie łącznie w kwocie 69.274,97 zł,

(...) Bank (...) SA w W. – zadłużenie z tytułu kredytu z 28 października 1999 r. w kwocie 19.107,62 zł (kapitał) + odsetki + koszty,

- (...) SA w Oddział/Ł. – zadłużenie z tytułu kredytu w kwocie 33.787,84 zł (kapitał) + odsetki 72.847,66 zł do dnia 5 lutego 2009 r. + koszty procesu 656,30 zł, nakaz zapłaty z 27 lutego 2004 r. sygn. akt X GNc 241/04,

- ZUS I Oddział w Ł. – zadłużenie z tytułu składek + odsetki w łącznej kwocie 7.811,60 zł według stanu należności na dzień 5 listopada 2013 r.

/wykaz inwentarza – k. 75 – 76/

Łączna kwota zadłużenia zmarłego z tytułu składek z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej wyniosła na dzień 20 kwietnia 2015 r. 10.550,55 zł, w tym:

- na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych kwota 5.013,41 zł za okres: od grudnia 2000 r. do kwietnia 2001 r., od kwietnia 2003 r. do października 2003 r. plus odsetki liczone na dzień zgonu tj. 24 października 2004 r. w kwocie 2.879,10 zł plus koszty upomnienia w kwocie 17,60 zł.

- na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego kwota 1.489,03 zł za okres: luty 2001 r., od marca do kwietnia 2001 r., od czerwca 2002 r. do lutego 2003 r., od kwietnia 2003 r. do lipca 2003 r., od listopada do grudnia 2003 r. plus odsetki liczone na dzień zgonu tj. 24 października 2004 r. w kwocie 504,20 zł plus koszty upomnienia w kwocie 17,60 zł.

- na FP i FGŚP kwota 392,01 zł za okres: od listopada 2000 r. do kwietnia 2001 r., od kwietnia do września 2003 r. plus odsetki liczone na dzień zgonu tj. 24 października 2004 r. w kwocie 220,00 zł plus koszty upomnienia w kwocie 17,60 zł.

/wyliczenia ZUS – k. 65 plik II akt ZUS/

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie i jako bezzasadne zostało oddalone.

Na wstępie rozważań należy odnieść się do zarzutu przedawnienia podniesionego przez przedstawiciela ustawowego w odwołaniu.

Podkreślić przy tym należy, iż organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję uwzględnił już okres przedawnienia części należności składkowych i w związku z powyższym obciążył wnioskodawcę obowiązkiem uiszczenia składek w kwocie 2.095,61 zł w miejsce całkowitego zadłużenia zmarłego w kwocie 10.550,55 zł.

W pozostałym zakresie zarzut przedawnienia nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1778), należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-6.

Pamiętać należy jednak, że termin przedawnienia należności z tytułu składek od momentu wejścia w życie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych ulegał zmianom. W okresie od 1 stycznia 1999 r. do 31 grudnia 2002 r. termin przedawnienia należności wynosił 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się one wymagalne, następnie w okresie od 1 stycznia 2003 r. do 31 grudnia 2011 r. termin ten wynosił 10 lat.

Zmiana, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2003 roku (Dz.U.2002, nr 241, poz. 2074) przewidywała 10 - letni termin przedawnienia z tytułu składek, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-5 d.

W aktualnym brzmieniu ustawy w ustępie 5 b znajduje się zapis, że bieg terminu przedawnienia zostaje zawieszony od dnia podjęcia pierwszej czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności z tytułu składek, o której dłużnik został zawiadomiony, do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego.

Na mocy ustawy z dnia 16 września 2011 r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców. (Dz. U. Nr 232, poz. 1378) okres przedawnienia ponownie został skrócony do 5 lat.

J. w oparciu o art. 27 wskazanej ustawy:

1. Do przedawnienia należności z tytułu składek, o którym mowa w art. 41b ust. 1 ustawy wymienionej w art. 2 oraz w art. 24 ust. 4 ustawy wymienionej w art. 11, którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 r., stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2012 r.

2. Jeżeli przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012 r. nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do:

1) nadpłaconych lub nienależnie opłaconych składek, o których mowa w art. 41b ust. 11 ustawy wymienionej w art. 2;

2) nienależnie opłaconych składek, o których mowa w art. 24 ust. 6g ustawy wymienionej w art. 11.

Zatem do składek spornych w niniejszej sprawie stosuje się przepisy dotychczasowe bowiem na ich podstawie uległyby wcześniejszemu przedawnieniu.

Należy jednak pamiętać, że bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia śmierci spadkodawcy do dnia uprawomocnienia się postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia, nie dłużej niż do dnia, w którym upłynęły 2 lata od śmierci spadkodawcy (art. 24 ust. 6 w/w ustawy).

W przypadku należności wskazanych w zawiadomieniu o wszczęciu postępowania uwzględnić zatem należy okres zawieszenia biegu terminu przedawnienia: od dnia zgonu tj. od 24 października 2004 r. do dnia nabycia spadku, nie dłużej niż do dnia, w którym upłynęły 2 lata od śmierci spadkodawcy tj. do dnia 24 października 2006 r.

Składki uległyby zatem przedawnieniu nie wcześniej niż po 25 października 2016 roku.

Organ rentowy wydał sporną decyzję o rok wcześniej. Należności składkowe nie uległy zatem przedawnieniu.

Stosownie do treści art. 46 ust. 1 w/w ustawy P. H. jako płatnik składek obowiązany był do obliczania, rozliczenia oraz opłacania w terminach określonych ustawą, należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy za każdy miesiąc kalendarzowy. Niedopełnienie tego obowiązku spowodowało powstanie na koncie P. H., jako płatnika składek, zadłużenia w łącznej kwocie 10.550,55 zł, w tym również z tytułu odsetek za zwłokę i kosztów upomnień.

Stosownie do art. 97 § 1 i art. 98 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U.2015.613 t.j.) spadkobiercy podatnika przejmują przewidziane w przepisach prawa podatkowego majątkowe prawa i obowiązki spadkodawcy, a do ich odpowiedzialności za zobowiązania podatkowe spadkodawcy oraz odsetki za zwłokę od tych zaległości stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego o przyjęciu i odrzuceniu spadku oraz o odpowiedzialności za długi spadkowe.

W myśl art. 100 §2 i 3 Ordynacji podatkowej w decyzji organ podatkowy określa wysokość znanych w dniu otwarcia spadku zobowiązań spadkodawcy, a termin płatności przez spadkobiercę tych zobowiązań wynosi 14 dni od dnia doręczenia decyzji. Z kolei stosownie do art. 101 § 1 odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych spadkodawcy naliczane są do dnia otwarcia spadku.

Z mocy z art. 31 i 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U z 2016 r., poz. 963) do należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na ubezpieczenie zdrowotne stosuje się odpowiednio wymienione powyżej przepisy Ordynacji podatkowej.

Przepisy dotyczące przyjęcia spadku uległy zmianie od 18 października 2015 roku. Jednakże na mocy art. 6 ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw. (Dz. U. poz. 539) przepisów

ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie stosuje się do spadków otwartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Na podstawie art. 1012 k.c. w brzmieniu dotychczasowym spadkobierca może bądź przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi (przyjęcie proste), bądź przyjąć spadek z ograniczeniem tej odpowiedzialności (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza), bądź też spadek odrzucić. Stosownie do art. 1015 § 1 i § 2 zd. 1 k.c. oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania. Brak oświadczenia spadkobiercy w powyższym terminie jest jednoznaczny z prostym przyjęciem spadku.

Zgodnie z art. 1030 k.c. do chwili przyjęcia spadku spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko ze spadku. Od chwili przyjęcia spadku ponosi odpowiedzialność za te długi z całego swego majątku. W razie prostego przyjęcia spadku spadkobierca, w myśl postanowień art. 1031 § 1 k.c., ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe bez ograniczenia. Natomiast w razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku. Powyższe ograniczenie odpowiedzialności odpada, jeżeli spadkobierca podstępnie nie podał do inwentarza przedmiotów należących do spadku albo podał do inwentarza nie istniejące długi (art. 1031 § 2 k.c.).

W myśl art. 1032 §1 k.c., spadkobierca, który przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza i spłacił niektóre długi spadkowe, a nie wiedział i przy dołożeniu należytej staranności nie mógł się dowiedzieć o istnieniu innych długów spadkowych, ponosi odpowiedzialność za niespłacone długi spadkowe tylko do wysokości różnicy między wartością stanu czynnego spadku a wartością świadczeń spełnionych na zaspokojenie długów spadkowych, które spłacił.

Zgodnie z treścią § 2 w/w przepisu spadkobierca, który przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza i spłacając niektóre długi spadkowe, wiedział lub przy dołożeniu należytej staranności mógł się dowiedzieć o istnieniu innych długów spadkowych, ponosi odpowiedzialność za te długi ponad wartość stanu czynnego spadku, jednakże tylko do takiej wysokości, w jakiej byłby obowiązany je zaspokoić, gdyby spłacał należycie wszystkie długi spadkowe. Nie dotyczy to spadkobiercy niemającego pełnej zdolności do czynności prawnych oraz spadkobiercy, co do którego istnieje podstawa do jego ubezwłasnowolnienia.

W toku procesu obie strony przedstawiały argumenty dotyczące interpretacji tych przepisów, wskazując bądź na możliwość obciążenia małego zaniechaniem jego przedstawiciela ustawowego, bądź na brak ku temu podstaw oraz na fakt braku wiedzy po stronie tego przedstawiciela w zakresie dodatkowych zobowiązań w tym na rzecz ZUS.

Argumenty te są w ocenie sądu chybione. W niniejszym postępowaniu sąd bada bowiem jedynie prawidłowość zaskarżonej decyzji – jest związany jej granicami.

W decyzji natomiast ustalono wysokość składek nieopłaconych przez zmarłego płatnika, które wchodziły w skład spadku. To ustalenie zważywszy na niezasadność podnoszonego zarzutu przedawnienia uznać należy za prawidłowe. Organ rentowy zawarł także w decyzji klauzulę o ograniczeniu odpowiedzialności spadkobiercy do wysokości czynnej majątku spadkowego czyli do kwoty 200.000,- zł, w związku z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza. Ten fragment decyzji również uznać należy za prawidłowy.

Na marginesie dodać należy, iż w związku z zawarciem tej klauzuli w zaskarżonej decyzji, sąd nie mógł uwzględnić wniosku pełnomocnika wnioskodawcy o wpisanie tej klauzuli w orzeczeniu. Sąd ocenia bowiem prawidłowość zaskarżonej decyzji a w tejże klauzula taka była zawarta. Nie sposób zatem uznać wadliwości decyzji.

Z całą mocą podkreślić należy, iż wszystkie argumenty stron przedstawiane w toku procesu mogą być analizowane dopiero w toku postępowania egzekucyjnego, czyli przed organem egzekucyjnym, którego decyzje podlegają zaskarżeniu do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego ewentualnie do sądu powszechnego w przypadku jeśli ta droga zostanie określona przy zbiegu egzekucji. Argumenty te nie mogą mieć wpływu na ocenę zaskarżonej decyzji .

W tym wypadku znajduje bowiem zastosowanie art. 33 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1201 z późn. zm.), określający jakie i kiedy zarzuty można składać.

W myśl art. 33 § 1 podstawą zarzutu w sprawie prowadzenia egzekucji administracyjnej może być:

- 1) wykonanie lub umorzenie w całości albo w części obowiązku, przedawnienie, wygaśnięcie albo nieistnienie obowiązku;
- 2) odroczenie terminu wykonania obowiązku albo brak wymagalności obowiązku z innego powodu, rozłożenie na raty spłaty należności pieniężnej;
- 3) określenie egzekwowanego obowiązku niezgodnie z treścią obowiązku wynikającego z orzeczenia, o którym mowa w art. 3 i 4;
- 4) błąd co do osoby zobowiązanego;
- 5) niewykonalność obowiązku o charakterze niepieniężnym;
- 6) niedopuszczalność egzekucji administracyjnej lub zastosowanego środka egzekucyjnego;

Stanowisko takie podziela m. in. Wojewódzki Sąd Administracyjny we W. w wyroku z dnia 11 lutego 2014 r. w sprawie I SA/Wr 2013/13. W uzasadnieniu tego orzeczenia, które zapadło w nieco zbliżonym stanie faktycznym, sąd administracyjny wyjaśnił, iż podział majątku pomiędzy wierzycieli w tym również spadku przyjętego z dobrodziejstwem inwentarza, jest przedmiotem postępowania egzekucyjnego.

Sąd administracyjny wskazał, iż (...) „Punktem wyjścia dla wyjaśnienia tej kwestii jest treść art. 98 § 1 O.p., zgodnie z którym do odpowiedzialności spadkobierców za zobowiązania spadkodawcy stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego o przyjęciu i odrzuceniu spadku oraz o odpowiedzialności za długi spadkowe.

W sprawie nie jest sporne, że skarżąca przyjęła spadek z dobrodziejstwem inwentarza, a zatem zgodnie z art. 1031 § 2 k.c. zdanie pierwsze ponosi ona odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku.

Realizacja tej zasady odbywa się poprzez dyspozycje określone w art. 1032 § 1 i 2 k.c.

W świetle zaistniałej w sprawie problematyki, która pojawiła się na etapie postępowania egzekucyjnego, niezwykle istotne jest rozumienie przepisów art. 1031 § 2 w związku z art. 1032 § 1 i 2 k.c. oraz art. 98 § 1 O.p., gdyż niewątpliwie przepisy te mają także zastosowanie **w prowadzonym wobec skarżącej postępowaniu egzekucyjnym.**

Jak już powiedziano tytuły wykonawcze wierzyciel wystawił w oparciu o ostateczną decyzję orzekającą o odpowiedzialności skarżącej, którą określono zakres odpowiedzialności skarżącej za długi spadkowe do wysokości wartości stanu czynnego spadku, wynoszącej 98.300 zł. Uzasadniając rozstrzygnięcie organ podatkowy, po wymienieniu wszystkich długów spadkowych wskazał, że w sytuacji przyjęcia przez skarżącą spadku z dobrodziejstwem inwentarza, jej "odpowiedzialność ograniczona jest do ustalonej czynnej masy spadku, tj. do kwoty 98.300,00 zł, o czym orzeczono jak w sentencji". Jednocześnie wyjaśnił, że "biorąc jednak pod uwagę fakt, iż z dokonanego spisu inwentarza (...) wynika, że wartość bierna majątku przekracza wartość czynną, a tym samym wartość nabytego spadku nie jest wystarczająca na całkowite zaspokojenie wszystkich wierzycieli wskazanych w spisie, (...) wydanie niniejszej decyzji nie jest równoznaczne z nakazem zapłaty orzeczonej przez organ podatkowy kwoty. Z kwoty czynnej masy spadku spadkobierca ma bowiem obowiązek spłacania poszczególnych długów proporcjonalnie, z uwzględnieniem interesów wszystkich wierzycieli". Niewątpliwie tego rodzaju decyzja organu podatkowego ma specyficzny charakter prawny, który musi zostać uwzględniony podczas jej wykonania. (...)

Zatem przy jej wykonaniu, zarówno organ administracji publicznej, jak i strona, obowiązani są uwzględnić treść całej decyzji, tj. sentencji i jej uzasadnienia, z poszanowaniem zasad regulujących ową odpowiedzialność, w szczególności - jak w przedmiotowej sprawie - gdy chodzi o spłatę poszczególnych długów na rzecz różnych wierzycieli, jeżeli czynna wartość spadku nie wystarcza na zapłatę wszystkich długów spadkowych.

Z prezentowanego przez skarżącą stanowiska wynika, że skarżąca prawidłowo zrozumiała treść decyzji, czego konsekwencją było niezaskarżenie jej w drodze odwołania. Wskazane reguły zostały natomiast zachwiane w prowadzonym postępowaniu egzekucyjnym poprzez żądanie od skarżącej spełnienia obowiązku do pełnej kwoty wartości czynnego stanu spadku wynoszącej 98.300 zł, co potwierdza zarówno treść poddanych kontroli Sądu postanowień, jak i wystawionych przez wierzyciela tytułów wykonawczych.(...)” (LEX nr 1435039).

Mając na względzie powyższe, a także to, że istnienie i wysokość długu nie były sporne, zaś zarzut przedawnienia okazał się chybiony należało orzec jak w sentencji. A zatem Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc orzekł jak w pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł w punkcie drugim wyroku. Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Stosownie do art. 98 § 3 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez wykwalifikowanego pełnomocnika zalicza się wynagrodzenie. Wysokość wynagrodzenia Sąd ustalił, zgodnie z wnioskiem pełnomocnika ZUS, w oparciu o § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. 2013 r., poz. 490) i zasądził od S. H. na rzecz ZUS I Odział w Ł. kwotę 180 zł.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy.

22 II 2018 roku.